

Dz. U. 2026 poz. 331**USTAWA**

z dnia 23 stycznia 2026 r.

o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1:
 - a) w ust. 1 uchyla się pkt 4,
 - b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „albo zrzeszenia zintegrowanego, o którym mowa w art. 22o ust. 1”;
- 2) w art. 2:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zrzeszeniu – należy przez to rozumieć grupę banków obejmującą bank zrzeszający i bank spółdzielczy lub banki spółdzielcze, które zawarły z bankiem zrzeszającym umowę zrzeszenia;”;
 - b) uchyla się pkt 7;
- 3) w art. 5 w ust. 5 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) gdy bank, o którym mowa w ust. 1b, zgodnie ze statutem nie prowadzi działalności na obszarze całego kraju.”;
- 4) w art. 6 w ust. 2a dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Zgoda organu zarządzającego systemem ochrony nie jest wymagana w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 5.”;
- 5) art. 10da otrzymuje brzmienie:

„Art. 10da. Z upływem 5 lat od dnia dokonania przez członka banku spółdzielczego ostatniej czynności prawnej lub czynności faktycznej z bankiem spółdzielczym, bank spółdzielczy może wystąpić o udostępnienie danych z rejestru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) umożliwiających ustalenie, czy członek banku spółdzielczego żyje, a w przypadku jego śmierci bank może wystąpić do rejestru PESEL o udostępnienie informacji o dacie zgonu albo dacie znalezienia zwłok.”;
- 6) w art. 16:
 - a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Umowa zrzeszenia jest zawierana według zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego wzoru umowy dla danego zrzeszenia. Projekt wzoru umowy bank zrzeszający jest obowiązany przedstawić Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Komisja Nadzoru Finansowego podejmuje decyzję w sprawie zatwierdzenia wzoru umowy, o którym mowa w ust. 2, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania jego projektu. Komisja Nadzoru Finansowego odmawia zatwierdzenia wzoru umowy, jeżeli umowa naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałaby bezpieczeństwa środków gromadzonych w bankach będących członkami zrzeszenia.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Zmiana umowy zrzeszenia wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego. Bank zrzeszający przedstawia projekt zmiany umowy Komisji Nadzoru Finansowego. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3b. Umowa zrzeszenia zmieniona zgodnie z ust. 3a wiąże zrzeszony bank i bank zrzeszający.”;

7) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a. 1. Celami zrzeszenia są stworzenie warunków do koordynacji działań, współpracy i wzajemnej pomocy w realizacji działalności statutowej zrzeszonych banków oraz poprawa jakości usług zrzeszonych banków i dostosowanie takich usług do zmieniających się warunków.

2. Sposób realizacji celów zrzeszenia określa umowa zrzeszenia.”;

8) w art. 19 w ust. 2 uchyla się pkt 5;

9) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. Organami zrzeszenia są zgromadzenie prezesów i rada zrzeszenia.

2. Zgromadzenie prezesów składa się z prezesa zarządu banku zrzeszającego oraz prezesów zarządów banków spółdzielczych zrzeszonych z bankiem zrzeszającym.

3. Zgromadzenie prezesów, na zasadach określonych w umowie zrzeszenia, decyduje o istotnych sprawach zrzeszenia.

4. Do kompetencji zgromadzenia prezesów należy w szczególności uchwalanie:

- 1) zmian umowy zrzeszenia;
- 2) strategii zrzeszenia.

5. W posiedzeniu zgromadzenia prezesów mogą także brać udział członkowie zarządu kierujący pracami zarządu, w stosunku do których toczy się postępowanie o wyrażenie zgody na powołanie odpowiednio na prezesa zarządu banku spółdzielczego lub prezesa banku zrzeszającego. Osoby te nie posiadają biernego prawa wyborczego do rady zrzeszenia.

6. W skład rady zrzeszenia wchodzi prezes zarządu banku zrzeszającego oraz wybrani przez zgromadzenie prezesów prezesi banków spółdzielczych.

7. Rada zrzeszenia jest organem opiniodawczo-doradczym zrzeszenia.

8. Do kompetencji rady zrzeszenia należy w szczególności opiniowanie:

- 1) zmian umowy zrzeszenia;
- 2) strategii zrzeszenia;
- 3) kierunków wspólnych działań zrzeszenia oraz ich zakresu.

9. Szczegółowy zakres kompetencji, tryb powoływania, odwoływania, liczbę członków i zasady funkcjonowania organów zrzeszenia określa umowa zrzeszenia.”;

10) w art. 22g dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Przychody i koszty związane z tworzeniem funduszu pomocowego oraz realizacją jego celu określonego w ust. 1, w szczególności pochodzące z inwestycji wolnych środków funduszu pomocowego oraz z pomocy finansowej udzielonej ze środków funduszu pomocowego, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

6. Skutki wyceny aktywów nabytych lub powstałych w ramach pomocy finansowej udzielonej ze środków funduszu pomocowego oraz aktywów nabytych lub powstałych w ramach inwestycji wolnych środków funduszu pomocowego odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

7. Pomoc bezzwrotna udzielona ze środków funduszu pomocowego jest ujmowana w ciężar tego funduszu.”;

11) po art. 22g dodaje się art. 22ga w brzmieniu:

„Art. 22ga. 1. Pomoc finansowa udzielana z funduszu pomocowego, o którym mowa w art. 22g ust. 1, może polegać na:

- 1) nabyciu przez bank zrzeszający zarządzający systemem ochrony albo przez jednostkę zarządzającą wierzytelności banku przejmowanego;
- 2) zawarciu przez banki spółdzielcze będące uczestnikami systemu ochrony z bankiem zrzeszającym zarządzającym systemem ochrony albo z jednostką zarządzającą, umowy o przekazywanie temu bankowi zrzeszającemu

albo tej jednostce zarządzającej wszystkich świadczeń otrzymywanych przez uczestnika systemu z wierzytelności, z określonej puli wierzytelności lub z określonych wierzytelności (umowa o subpartycypację), w szczególności:

- a) całości pożytków z wierzytelności,
- b) kwot głównych z wierzytelności,
- c) kwot uzyskanych z tytułu realizacji zabezpieczeń wierzytelności – w przypadku gdy zaspokojenie się uczestnika systemu ochrony nastąpiło przez realizację zabezpieczeń.

2. Umowa o subpartycypację nie może zawierać postanowień o odroczeniu zapłaty lub o dokonywaniu zapłaty w ratach za wierzytelności będące jej przedmiotem.

3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona wyłącznie w przypadku procesu połączenia banków będących uczestnikami systemu ochrony.

4. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona:

- 1) w wysokości wartości nominalnej wierzytelności, w tym powyżej ich wartości rynkowej, pod warunkiem uzyskania zgody zgromadzenia uczestników systemu ochrony – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2;
- 2) do wysokości ekspozycji kredytowych według wartości bilansowej brutto banku przejmowanego, które zgodnie z przepisami określającymi zasady tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zostały zaklasyfikowane do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

5. Umowę nabycia wierzytelności oraz umowę o subpartycypację zawiera się w formie pisemnej pod rygorem nieważności.”;

12) w art. 22j w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „niebezpieczeństwo zaprzestania regulowania zobowiązań przez” zastępuje się wyrazami „zagrożenie dla bezpiecznego i stabilnego funkcjonowania”;

13) uchyla się rozdział 3b.

Art. 2. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w ust. 4 w pkt 15 w lit. c w tiret drugim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) przychodów ze zbycia przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191 oraz z 2026 r. poz. 331):

- wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) – do wysokości niespłaconej części udzielonych kredytów (pożyczek),
- praw do strumienia pieniądza w części niewymagalnej wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, z zastrzeżeniem ust. 4k;”;

b) po ust. 4j dodaje się ust. 4k w brzmieniu:

„4k. Przychód ze zbycia przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, na podstawie umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, praw do strumienia pieniądza w części wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, powstaje w dacie wymagalności rat kapitałowych tych wierzytelności albo w dacie ich zapłaty, jeżeli zapłata nastąpiła przed upływem terminu wymagalności. Przychodem jest kwota uzyskana z tytułu zbycia praw do strumienia pieniądza w części odpowiadającej udziałowi, jaki stanowi wymagalna lub zapłacona rata kapitałowa w kwocie stanowiącej sumę rat kapitałowych wierzytelności z tytułu kapitałowej części kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.”;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 340, 620, 680, 1022, 1074, 1218, 1301, 1426, 1657, 1658, 1804, 1817 i 1846.

- 2) w art. 15 w ust. 1h w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:
- „7) przekazane bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających:
- a) pożyczki z wierzytelności,
 - b) kwoty główne z wierzytelności,
 - c) kwoty uzyskane z tytułu realizacji zabezpieczeń wierzytelności
- objęte umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy;
- 8) zwrócone przez bank spółdzielczy będący uczestnikiem systemu ochrony bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, kwoty uzyskane ze zbycia temu podmiotowi praw do strumienia pieniądza z wierzytelności z tytułu kredytów (pożyczek) objętych umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w przypadkach gdy następuje zwrotne przeniesienie praw do takich wierzytelności, jeżeli bank spółdzielczy wykazał przychód na podstawie art. 12 ust. 4k i nie zaliczył do kosztów uzyskania przychodów kapitału kredytu (pożyczki) na podstawie pkt 7 lit. b lub c.”;
- 3) w art. 16 po ust. 3g dodaje się ust. 3ga w brzmieniu:

„3ga. W bankach spółdzielczych zaliczone do kosztów uzyskania przychodów rezerwy, o których mowa w ust. 1 pkt 26, oraz odpisy na straty kredytowe, o których mowa w ust. 1 pkt 26c, utworzone na kredyty (pożyczki) objęte umową o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, podlegają pomniejszeniu o wartość kwoty ze zbycia praw do strumienia pieniądza z tytułu kredytów (pożyczek) w ramach tej umowy. Rezerwy te i te odpisy na straty kredytowe utworzone na niespłaconą część kredytu (pożyczki) są jednak kosztem uzyskania przychodów w tej części, w jakiej przychody ze zbycia kredytu (pożyczki) na podstawie umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zostały wykazane na podstawie art. 12 ust. 4 pkt 15 lit. d.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38 i 176) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 79b:
- a) w ust. 1 uchyla się pkt 6,
 - b) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) w którym przestały być spełniane warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 – w przypadku informacji dotyczących spółek i osób, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5.”;
- 2) w art. 104 w ust. 2 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
„9a) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;”;
- 3) w art. 141o w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Komisja Nadzoru Finansowego może udzielić zgody na sporządzenie grupowego planu naprawy banków należących do systemu ochrony, o którym mowa w art. 22b ust. 1 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, przez bank zrzeszający, o którym mowa w art. 22d ust. 1 pkt 1 tej ustawy, albo jednostkę zarządzającą, o której mowa w art. 22d ust. 1 pkt 2 tej ustawy, w przypadku banków spełniających wymogi określone w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013 lub trwale powiązanych z organem centralnym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 tego rozporządzenia, na ich wniosek.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 614, 1085, 1170 i 1172) art. 65a otrzymuje brzmienie:

„Art. 65a. 1. W skład masy upadłości upadłego będącego stroną umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 183 ust. 4 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 60 i 176), lub umowy o subpartycypację, o której mowa w art. 22ga ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2025 r. poz. 265 i 1191 oraz z 2026 r. poz. 331), nie wchodzi wierzytelności będące przedmiotem tej umowy.

2. Fundusz wierzytelności albo bank zrzeszający zarządzający systemem ochrony albo jednostka zarządzająca systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wstępuje w prawa upadłego z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz zabezpieczeń tych wierzytelności.

3. Syndyk przekazuje funduszowi wierzytelności albo bankowi zrzeszającemu zarządzającemu systemem ochrony albo jednostce zarządzającej systemem ochrony, o których mowa w art. 22d ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, świadczenia otrzymane od dłużników z tytułu wierzytelności, o których mowa w ust. 1, oraz dłużników z tytułu zabezpieczeń tych wierzytelności.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 379, 820, 1069, 1170 i 1191) w art. 55 dodaje się ust. 5–7 w brzmieniu:

„5. Przychody i koszty związane z realizacją celu funduszu stabilizacyjnego, w szczególności pochodzące z inwestycji wolnych środków funduszu stabilizacyjnego oraz ze wsparcia finansowego udzielonego ze środków funduszu stabilizacyjnego, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz.

6. Skutki wyceny aktywów nabytych lub powstałych w ramach wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz aktywów nabytych lub powstałych z inwestycji, o których mowa w ust. 3, odnosi się bezpośrednio na ten fundusz. Kwotę, która przewyższa wysokość funduszu stabilizacyjnego, ujmuje się w ciężar kosztów Kasy Krajowej.

7. Wsparcie bezzwrotne udzielone ze środków funduszu stabilizacyjnego jest ujmowane w ciężar tego funduszu.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2025 r. poz. 643, 1069 i 1844 oraz z 2026 r. poz. 176) w art. 160:

- 1) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, umowę zrzeszenia zintegrowanego”;
- 2) w ust. 3 skreśla się wyrazy „, umowę zrzeszenia zintegrowanego”;
- 3) w ust. 4 wyrazy „art. 22j, art. 22l, art. 22o ust. 3 oraz art. 22w” zastępuje się wyrazami „art. 22j oraz art. 22l”.

Art. 7. 1. Umowa zrzeszenia, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zawarta przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy obowiązuje do dnia podpisania umowy zrzeszenia zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy czym do umowy zrzeszenia zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Bank zrzeszający jest obowiązany przedstawić Komisji Nadzoru Finansowego projekt wzoru umowy zrzeszenia zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. Organy, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ustanawia się w terminie 3 miesięcy od dnia zatwierdzenia wzoru umowy zrzeszenia zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 9. W przypadku wystąpień, o których mowa w art. 22j ust. 3 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, oraz skarg, o których mowa w art. 22j ust. 3 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 22j ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *K. Nawrocki*